

Sygn. akt V U 243/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st. sekr. sad. Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 roku w Słupsku

odwołania B. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 29 stycznia 2013 roku znak (...)

w sprawie **B. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu B. D. prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku numer 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 23 stycznia 2013 roku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Ubezpieczony B. D.wniósł odwołanie od decyzji z dnia 29.01.2013 roku, znak: (...)się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż organ rentowy bezzasadnie nie zaliczył mu do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), Przedsiębiorstwa (...) i Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego (...)

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zdaniem organu z przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa pracy w szczególnych warunkach nie można stwierdzić czy ubezpieczony wykonywał prace mechanika w kanałach remontowych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony B. D., urodzony (...), złożył w dniu 23.01.2013 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował nie kwestionowany przez pozwanego organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 31 lat, 2 miesiące i 3 dni, w tym 3 lata, 10 miesięcy i 6 dni pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony należy do OFE złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. W chwili składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury ubezpieczony nie pozostawał w stosunku pracy.

Do okresu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia od 1.09.1995 roku do 31.10. 1997 roku w PHU (...) w C. gdyż zdaniem organu z przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa pracy w szczególnych warunkach nie można stwierdzić czy ubezpieczony wykonywał prace mechanika w kanałach remontowych. Organ rentowy odmówił też zaliczenia okresu zatrudnienia od 13.08.1974r. do 31.08.1985r. Przedsiębiorstwie (...) z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną decyzją z dnia 29.01.2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: **akta emerytalne:** wniosek k. 15 – 16, zaskarżona decyzja k 23,karta przebiegu zatrudnienia k 24

Ubezpieczony B. D. w okresie od 13.08.1974 roku do 31 sierpnia 1985 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B., gdzie wykonywał pracę mechanika. Ubezpieczony wykonywał prace wyłącznie w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów. W bazie gdzie pracował ubezpieczony było 6 kanałów przelotowych. Naprawiano mosty, skrzynie biegów. Ubezpieczony współpracował ze Z. K. oraz K. S..

Dowód: akta sprawy: akta osobowe k 23, zeznania świadka Z. K. k 14 v 00:20:53 – 00:25:39, K. S. k 14v – 15 00:25:39 – 00:30:17

Ubezpieczony B. D. w okresie od 1.09.1995 roku do 31.10.1997 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) w C., gdzie również wykonywał pracę mechanika. Ubezpieczony wykonywał prace wyłącznie w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów. W miejscu pracy były 2 kanały remontowe, naprawiano jelcze, koparki, dźwigi budowlane. Ubezpieczony współpracował z H. R.. Pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach obejmujące cały okres pracy.

Praca ubezpieczonego w czasie zatrudnienia w okresie od 1.09.1995 roku do 31.10.1997 roku w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) w C. była pracą w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku po doliczeniu spornych okresów tj.11 lat 16 dni oraz 2 lat 1 miesiąca i 28 posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Łącznie staż pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach wynosi 17 lat i 20 dni.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego B. D. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony B. D. ma ukończone 60 lat, jest członkiem OFE, lecz złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Na dzień złożenia wniosku oraz na dzień orzekania nie pozostawał w stosunku pracy.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie z art. 117 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2-9 i ust. 2 pkt 1 lit. b -d, pkt 2 lit. d i pkt 4-17, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7, oraz okresy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami), z kolei w ust 3 okresy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 i art. 7 pkt 4, mogą być udowodnione dokumentami lub zeznaniami świadków. Zatem ustawa nie przewiduje możliwości udowadniania w postępowaniu przed organem rentowym zeznaniami świadków okresów zatrudnienia przed wejściem jej w życie. Z kolei § 22 ust 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.10.2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. Nr 237 poz. 1412) uzależnia możliwość udowadniania zeznaniami świadków okresów składkowych od istnienia takiej możliwości w ustawie.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2007 r. w sprawie I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż rozstrzygające znaczenie w sprawie ma rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się

pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A Dział XIV w punkcie pkt 16 wymieniono - prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego przy naprawie pojazdów była pracą w warunkach szczególnych. Co prawda naprawy i przeglądy techniczne nie odbywała się tylko i wyłącznie w kanale i jakiś procent prac nie wymagał użycia kanału i odbywały się na zewnątrz zakładu pracy. Jednakże warunki pracy w tym przypadku nie zmieniały się, bo ubezpieczony był nadal narażony na działanie spalin. Wskazaną powyżej charakterystykę pracy potwierdzili również świadkowie Z. K., K. S., H. R. którzy wskazali, że ubezpieczony zajmował się naprawą pojazdów i wykonywał tę pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadkowie ci w sposób szczegółowy zeznali o charakterze wykonywanej przez B. D. pracy, podkreślając że w spornym okresie ubezpieczony pracował jako mechanik samochodowy. Niewątpliwie też ubezpieczony pracował w kanałach remontowych, a jedynie sporadycznie w sytuacji gdy kanał był zajęty, bądź wymagała tego technologia naprawy wykonywał naprawy poza kanałem. Zdecydowaną większość prac ubezpieczony wykonywał w kanale remontowych.

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Znalazły one zresztą potwierdzenie w dokumentacji ubezpieczonego związanej z jego zatrudnieniem.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w okresach od 13.08.1974 roku do 31 sierpnia 1985 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B. oraz od 1.09.1995 roku do 31.10.1997 roku w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) w C. faktycznie świadczył pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, które to stanowisko uwzględnione zostało w wykazie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Podkreślić należy, że organ rentowy nie kwestionował faktu pracy ubezpieczonego w spornych okresach lecz skupił się na formalnoprawnych wadach przedłożonego świadectwa. W ocenie Sądu Okręgowego za zaliczeniem do stażu pracy w szczególnych warunkach spornych okresów przemawia też to, że pozostałe okresy pracy w tym samym charakterze w tym samym miejscu bez wątpliwości zaliczono do stażu pracy ubezpieczonego. Podkreślić należy, że akta osobowe również pośrednio – przez zakres obowiązków potwierdzają fakt pracy ubezpieczonego w kanałach w jednym ze spornych okresów.

Przeto, Sąd zaliczył ubezpieczonemu powyższe okresy zatrudnienia (11 lat, i 16 dni oraz 2 lata 1 miesiąc 28 dni) do okresu pracy w szczególnych warunkach, co łącznie z okresem zaliczonym przez organ rentowy (3 lata, 10 miesięcy i 6 dni) przekracza wymagany okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat albowiem wynosi 17 lat i 20 dni.

W tym stanie rzeczy z przytoczonych motywów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu K. J. prawo do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 23 stycznia 2013 roku to jest od dnia złożenia wniosku o czym orzekł w sentencji.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymagało rozważenia, czy czynności przezeń wykonywane były pracą w warunkach szczególnych oraz wymagało przeprowadzenia postępowania

dowodowego przez Sąd. Jak wcześniej wskazano, ze względu na ograniczenia dowodowe w postępowaniu przed organem rentowym nie było możliwe ustalenie pracy w szczególnych warunkach na podstawie zeznań świadków.

Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za odmowę przyznania prawa do emerytury.